

מקום להידוק
דפי השאלון

11284

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

<p>מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان</p> <p>שאלון 011284</p> <p>עברית</p>	<p>מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات</p> <table border="1" data-bbox="759 1464 1305 1766"> <tr> <td>שנה السنة</td> <td>חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td>מועד מועד</td> <td></td> </tr> <tr> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> <p>יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	<p>מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين</p>
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التعليمات باللغّة العربيّة على ظهر الصّفحة

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقاً لها بدقّة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدّي إلى عواقب مختلفة وحتىّ إلى إلغاء الامتحان . أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتيّ فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا " موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدّي إلى إلغاء الامتحان . بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التّقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشّخصيّة مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدّفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النّجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 11284
נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים (רמות א-ב)

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א – הבנה והבעה:	
50 נקודות	30 נקודות – הבנת הנקרא
	20 נקודות – סיכום ממוג
20 נקודות	20 נקודות – תחביר ומילות היחס
	פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות:
30 נקודות	6 נקודות – שם המספר
	24 נקודות – הפועל והשם
100 נקודות	סך הכול –

ג. חומר עזר מותר בשימוש (לעולים חדשים ברמה ב בלבד):

מילון עברי-לועזי, לועזי-עברי, עברי-עברי או מילונית.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–10 שלפניכם.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

הבנת הנקרא (30 נקודות)

ענו על השאלות 1–5, על פי מאמר 1.

1. **מאמר 1** פותח בשאלה: "כמה מִסְפְּרֵי טלפון ותאריכים של ימי הולדת אתם זוכרים בעל פה?"

מהו תפקיד השאלה במאמר? (2 נקודות)

הקיפו את התשובה הנכונה.

- לטעון שהחיים כיום קלים יותר מן החיים בעבר.
- לאסוף נתונים לצורך מחקר בנושא התפתחות הטכנולוגיה.
- להדגים את השינויים בהרגלי הזיכרון בעקבות הטכנולוגיה.
- להפריך את הטענה שהתפתחויות טכנולוגיות פוגעות בזיכרון.

2. **בפסקה ב** מתואר מחקר שבדק קבוצות של אנשים שמתמשים בבינה המלאכותית. ציינו שתי קבוצות של אנשים שהפגיעה בחשיבה הביקורתית שלהם קטנה יותר.

(2 נקודות)

- קבוצה 1: _____
- קבוצה 2: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

3. בפסקה ג כתובה השאלה: "האם בעולם שבו הבינה המלאכותית מסוגלת להגיע לתוצאות מדויקות ויעילות, לא יהיה עוד צורך להשתמש במוח האנושי באופן שהכרנו עד היום?" מהי תשובת הכותבת על שאלה זו, ומהו הנימוק שלה? (3 נקודות)

4. א. מהי המטרה של הכותבת בהצגת הניסוי שמתואר בפסקה ה?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- להוכיח את הטענה שהבינה המלאכותית מתמודדת עם כמות עצומה של מידע.
- להזהיר משימוש לא אחראי וללא שיקול דעת בבינה המלאכותית.
- לטעון שהבינה המלאכותית עדיפה על החשיבה הביקורתית של המוח האנושי.
- לנמק את הטענה שיש לבינה המלאכותית יתרונות בכתובת טקסטים אקדמיים.

ב. בפסקה ה מובאים דבריה של סטודנטית שהשתתפה בניסוי: "הבינה המלאכותית

יודעת יותר מאיתנו, אבל היא טיפשה יותר מאיתנו".

מה הסטודנטית התכוונה לומר?

הקיפו את התשובה הנכונה. (נקודה אחת)

- טיפשי לחשוב שהבינה המלאכותית יודעת יותר מבני האדם.
- בני האדם לא יכולים לדעת את מה שיודעת הבינה המלאכותית.
- בני האדם חכמים יותר מן הבינה המלאכותית כי הם יצרו אותה.
- לבינה המלאכותית יש ידע רב, אבל היא לא תמיד משתמשת בו בחוכמה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

5. לפניכם קטע ובו חמישה מקומות שבהם מובאות בסוגריים אפשרויות מודגשות להשלמת המשפטים.

בכל מקום הקיפו את האפשרות המתאימה ביותר מבין שלוש האפשרויות. (5 נקודות)

כותבת המאמר טוענת שהבינה המלאכותית משפיעה על
(מצב הרוח / יכולת החשיבה / מהירות העבודה) של בני אדם, במיוחד
 על היכולת לחשוב **(במהירות / יחד עם האחר / באופן ביקורתי)**. לדבריה,
 לא כדאי **(לסמוך / לחשוב / לעבוד)** על המידע שהבינה המלאכותית מספקת
 בלי לבדוק אותה, כי לפעמים היא מציגה מידע **(שימושי / לא נכון / מדויק)**.
 עם זאת, הכותבת טוענת שבני האדם לא צריכים להימנע משימוש בבינה המלאכותית,
 אלא צריכים לפעול ב **(הפרדה מוחלטת / אמון מלא / שיתוף פעולה)** איתה.

ענו על השאלות 6–9, על פי מאמר 2.

6. על פי פסקות א' ו-ב, מומחים מזהירים שצעירים עלולים להעדיף פתרונות מהירים על פני

למידה עצמאית. מהי ההשפעה של העדפה זו על הצעירים?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- למידה מהירה יותר והבנה קלה יותר של החומר הנלמד.
- ירידה ביכולת שלהם לפתח כישורי למידה.
- איבוד עניין בשילוב אמצעים טכנולוגיים בכיתה.
- פגיעה במשמעת העצמית ובביטחון העצמי שלהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

7. א. על פי פסקה ג, מדוע דווקא בני נוער עלולים להיות מושפעים ממידע שקרי?
(2 נקודות)

ב. על פי פסקה ג, מה עלולה להיות הסכנה בחשיפה של בני נוער למידע שקרי?
(2 נקודות)

8. על פי פסקות ד ו-ה, מה יכולה להיות ההשפעה של שיחות של בני נוער עם חבר וירטואלי
(בוט חברתי)?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- השיחות עם הבוט יביאו להקלה רגשית ללא תוצאות שליליות.
- השיחות עם הבוט יחזקו את הקשרים החברתיים, אך יגרמו לבדידות.
- השיחות עם הבוט יספקו הקלה זמנית, אך הרגשת הבדידות תישאר.
- השיחות עם הבוט הן תחליף טוב לקשרים חברתיים, ולכן הן חשובות.

9. בפסקה ו כתוב משפט: "הבינה המלאכותית כאן כדי להישאר".

מהי כוונת כותב המאמר במשפט זה?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- הבינה המלאכותית היא כלי חדש, והיא מיועדת לתלמידים ולסטודנטים.
- התופעה היא מקומית ואין לה השפעה רחבה.
- הסכנה חמורה, ויש להפסיק להשתמש בבינה המלאכותית.
- השינוי הוא קבוע ויש ללמוד לחיות איתו.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

ענו על שאלה 10, על פי מאמר 1 ומאמר 2.

10. לפניכם תמונה.

על פי התמונה ושני המאמרים 1 ו-2, ענו על שלושת הסעיפים א-ג שלפניכם.
א. בתמונה זו באה לידי ביטוי ההשפעה של הבינה המלאכותית על בני האדם.
על פי התמונה, הסבירו השפעה זו. (2 נקודות)

ב. הקיפו את המשפט שמבטא את העמדה המשותפת לשני כותבי המאמרים. (2 נקודות)

- הבינה המלאכותית מספקת נתונים במהירות, אך היא לא משפיעה על הלמידה.
- לבינה המלאכותית יש יכולות שאין לאדם, אך נדרשת ביקורת של המוח האנושי.
- הבינה המלאכותית מחליפה את החשיבה האנושית, ולכן עדיף לנו להשתמש בה.
- הבינה המלאכותית היא חלק מן המציאות שלנו, ולכן אנחנו צריכים לסמוך עליה.

ג. הביאו ממאמר 1 ציטוט מתאים שמוכיח את תשובתכם בסעיף ב. (נקודה אחת)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

טיוטה

Blank lined area for writing.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

פרק ב – תחביר ומילות היחס (20 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 12–16 (לכל שאלה – 5 נקודות).

12. א. בקטע שלפניכם השלימו את המשפטים מתוך רשימת המילים שלמטה.

אומנם לבינה המלאכותית יש יתרונות רבים, _____ קיימות בשימוש בה גם סכנות לא מעטות. יש אנשים שעדיין חוששים מן הבינה המלאכותית, _____ היא ידידותית והשימוש בה קל ונוח. לדעתי, _____ החשש מטכנולוגיות חדשות נעלם עם הזמן, גם החשש מן הבינה המלאכותית צפוי להיעלם לאט-לאט. אני מאמין ש _____ היכולת שלה לעזור לכל אחד בקלות, היא תיכנס כמעט לכל תחום בחיינו. ו _____ נשתמש בה בחוכמה, היא תועיל לחברה כולה.

רשימת המילים: **אף על פי ש, כי, כשם ש, אך, אם, בזכות**

ב. לפניכם משפט.

הבינה המלאכותית לא מביעה רגשות אלא מעבדת מידע.

מבין ארבעת המשפטים שלפניכם, הקיפו את המשפט שמשמעותו דומה למשמעות המשפט המודגש.

- הבינה המלאכותית לא מעבדת מידע ולא מביעה רגשות.
- הבינה המלאכותית מעבדת מידע אבל לא מביעה רגשות.
- הבינה המלאכותית מעבדת מידע וגם מביעה רגשות.
- הבינה המלאכותית לא מעבדת מידע אבל מביעה רגשות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

13. א. לפניכם שני משפטים מודגשים.

כתבו כל אחד מהם מחדש, על פי ההוראה המתאימה.

I. שימוש של תלמידים בבינה המלאכותית מקצר את הזמן שנדרש להם לכתוב עבודות.

כתבו את המשפט מחדש. התחילו את המשפט במילה "אם".

אם

II. משרד החינוך דורש לשלב בינה מלאכותית בהוראה, לכן המורים לומדים כיצד להשתמש בה.

כתבו את המשפט מחדש. התחילו את המשפט במילה "בשל".

בשל

ב. לפניכם התחלה של משפט.

הבינה המלאכותית עוזרת למורים לבדוק עבודות, אך...

הקיפו את ההשלמה המתאימה ביותר למשפט.

- היא מאפשרת למורים בדיקה יעילה ויסודית.
- מורים רבים נוהגים להיעזר בה לבדיקת עבודות.
- היא לא יכולה להחליף את שיקול הדעת של המורים.
- מורים בודקים עבודות ומבחנים כל השנה.

14. לפניכם שלושה משפטים. חברו אותם למשפט אחד לכיד.

הקפידו על סדר הגיוני ועל שימוש במילות קישור מתאימות.

אין להשתמש בקשר של הוספה.

- הבינה המלאכותית עוקבת אחר פעולות המשתמשים בה.
- המשתמשים בבינה המלאכותית מקבלים מידע רב ושימושי.
- פרטיותם של המשתמשים עלולה להיפגע.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

15. א. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות מילות היחס המתאימות מתוך רשימת המילים שלמטה.

- ההמלצה של משרד החינוך בנוגע לשילוב מחשבים בשיעור מבוססת _____ מחקרים בנושא.
 - התלמידים התקבלו _____ בית הספר לאומנויות.
 - המורה עודדה את התלמידים לשתף פעולה _____ תלמידים מבתי ספר אחרים.
 - יש הורים שחוששים _____ ההשפעה של המסכים על הקשב והריכוז של ילדיהם.
- רשימת המילים: **מן, על, עם, ל, את**

ב. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות מילות היחס שבסוגריים. בכל משפט כתבו את מילת היחס בנטייה המתאימה.

- תלמידים כותבים עבודות **באמצעות** הבינה המלאכותית. _____ (**באמצעות**) הם חוסכים זמן באיסוף מידע.
- חלק מבני הנוער מביעים רגשות **כלפי** חברים וירטואליים, ואילו אחרים נוטים להיות חשדנים יותר _____ (**כלפי**).
- למדתי **מן** הטכנאי לפתור תקלות במחשב הביתי. _____ (**מן**) שישלח לי את הקבלה במייל.
- **אצל** משפחות מסוימות המחשב נמצא במרכז הבית. _____ (**אצל**) המחשב משמש לעבודה, ללמידה ולבידור.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

16. א. לפניכם קטע ובו שלושה שיבושי לשון.

לבינה המלאכותית יש יתרונות רבות. הטכנולוגיה החדשנית הזאת עוזרת לאנשים לבצע משימות במהירות, למשל בעזרתה מנהלי החברות יכולות לבחור בתוך הזמן קצר את המועמדים הטובים ביותר לדרישות התפקיד.

כתבו מה הם השיבושים, ותקנו כל אחד מהם.

- שיבוש (1): _____ התיקון: _____
- שיבוש (2): _____ התיקון: _____
- שיבוש (3): _____ התיקון: _____

ב. (1) כתבו את צורת הרבים של כל אחד מן הצירופים שלפניכם.

- רעיון מעניין _____
- רצון חזק _____

(2) כתבו את צורת היחיד של הצירוף שלפניכם.

- כתפיים רחבות _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (30 נקודות)

בפרק זה שני חלקים.

חלק I: שאלת חובה – שאלה 17 (6 נקודות)

חלק II: שאלות בחירה – שאלות 18–22 (24 נקודות)

חלק I – שאלת חובה: שם המספר (6 נקודות)

ענו על שאלה 17.

17. א. במשפטים (1)–(3) שלפניכם כתבו במילים את המספרים המודגשים.

(1) אנשים בני 20–44 נוטים להשתמש בבינה המלאכותית כמעט פי 2 _____ מאנשים מבוגרים יותר.

(2) בהרצאה שהתקיימה השבוע בכינוס "חינוך וטכנולוגיה" השתתפה מְרַצָּה

1 _____ מחוץ לארץ. סך הכול השתתפו בכינוס 12 _____ מְרַצוֹת ממדינות שונות.

(3) הנתונים האלה עודכנו ב־12 _____ בינואר 2025.

ב. במשפטים (4)–(6) שלפניכם הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר.

(4) על פי הפורום הכלכלי העולמי, השימוש בבינה המלאכותית יביא לסגירה של כשישה עשר / שש עשרה / שישה עשרה מיליון מקומות עבודה בעולם.

(5) בתי המשפט בארצות הברית דנו בשנה האחרונה במאה ושנים עשר / מאה ושנים עשרה / מאה ושנים עשרה תביעות הקשורות לבינה המלאכותית.

(6) ארבעת אלפים שמונים וחמש / ארבע אלף שמונים וחמישה / ארבעת אלפים שמונים וחמישה תלמידים לומדים על הבינה המלאכותית בבתי הספר בישראל.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

חלק II – שאלות בחירה: הפועל והשם (24 נקודות)

בחלק זה ענו על ארבע מן השאלות 18–22 (לכל שאלה – 6 נקודות).

18. לפניכם ארבעה זוגות של משפטים.

בכל זוג כתבו במשפט (1) – פועל, ובמשפט (2) – שם, על פי שם הפועל שבסוגריים.

דוגמה: (1) הרופא בדק (לבדוק) את החולה.

(2) תוצאות ה בדיקה (לבדוק) הוקלדו במחשב.

א. (1) חשוב שהורים _____ (להבין) מהי הבינה המלאכותית.

(2) ה _____ (להבין) הזאת תעזור להם להגן על ילדיהם מפני שימוש לא נכון

בכלי הזה.

ב. (1) הבינה המלאכותית _____ (לחקות) מענה אנושי.

(2) _____ (לחקות) מוצלח עלול לתת לנו הרגשה שמדובר באדם אמיתי.

ג. (1) המורה דיווחה שההתנהגות של הילד _____ (להשתנות) בזמן האחרון.

(2) לפי התקנון, היא חייבת להודיע להורים של הילד על ה _____ (לשנות).

ד. (1) בדרך כלל הסטודנטים לא _____ (להתכוון) שהבינה המלאכותית

תכתוב במקומם את העבודה.

(2) ה _____ (לכוון) שלהם היא רק להיעזר בה בשלב הראשון של כתיבת

העבודה.

19. בקטע שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את השם המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.

דוגמה: סיוע (לאסוף) נתונים במהירות.

יתרונות הבינה המלאכותית

א. _____ (ליצור) של סרטונים מצחיקים שמעוררים _____ (ליהנות)

ושעשוע.

ב. _____ (לענות) מהיר על שאלות.

ג. _____ (לארגן) יעיל של חומר לימודי.

ד. ניתוח מהיר של מאמרים, שמספק _____ (לדעת) רב.

ה. _____ (לזהות) פנים בכניסה למקומות עבודה.

ו. פקודה קולית (באמצעות דיבור) להפעלה של כיסא גלגלים מאפשרת

_____ (לנוע) בטוחה ועצמאית.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

20. במשפטים שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את הפועל המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.

איך יוצרים תמונה באמצעות בינה מלאכותית?

- א. קודם כול, פתבו הוראות לבינה המלאכותית בהתאם לתמונה שאתם _____ (לדמיין). להוראות האלה קוראים פרומֶפֶט.
- ב. כדי שתגיעו לפרומפט המדויק חשוב ש _____ (לעשות) כמה ניסיונות.
- ג. _____ (להימנע) ממשפטים ארוכים שיכולים לגרום לבלבול.
- ד. אם אתם _____ (לעניין) בתוצאה אחרת, _____ (לנסות) לכתוב פרומפט חדש.
- ה. זכרו: ככל ש _____ (להוסיף) פרטים לפרומפט, התמונה _____ (להשתנות) בהתאם ותהיה מדויקת יותר.

21. לפניכם רשימת שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורך סופי.

מְכוֹנִית, מַחְשָׁבוֹן, כּוֹסִית, צְרָפֶתִית, שְׁעוֹן

א. העתיקו מן הרשימה שני שמות שהצורנים הסופיים שלהם זהים, אך הם בעלי משמעות שונה.

– השם: _____ משמעות הצורך הסופי: _____

– השם: _____ משמעות הצורך הסופי: _____

ב. העתיקו מן הרשימה את שני השמות שהצורך הסופי שלהם שונה, אך הוא בעל אותה המשמעות.

השם: _____ ; השם: _____

כתבו את המשמעות המשותפת לשני הצורנים הסופיים: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

22. א. לפניכם רשימת שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

פִּיּוּת, מוֹנִיּוּת, מִפִּיּוּת, סִפְרֻדִּיּוּת, שִׁקִּיּוּת,
אַנְגְּלִיּוּת, חִלְלִיּוּת, עִבְרִיּוּת, מִשְׁאִיּוּת

מיינו את השמות לשלוש קבוצות לפי משמעות הצורן הסופי.
כתבו את המשמעות המשותפת לכל קבוצה.

קבוצה א	קבוצה ב	קבוצה ג
המשמעות: _____	המשמעות: _____	המשמעות: _____

ב. לפניכם שישה שמות.

עִתוֹנָאִי, בְּנָאִי, טְכְנָאִי, בְּנִקָּאִי, כְּפָאִי, חִזָּאִי

(1) בטבלה שלפניכם, מיינו את ששת השמות לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

(2) כתבו את המשמעות המשותפת לכל השמות: _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

טיוטה

Lined writing area for a draft response.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

نزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

23

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, חורף תשפ"ו, מס' 11284 + נספח

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים (רמות א-ב)
11284, חורף תשפ"ו, 2026

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

מה עושה הבינה המלאכותית למוח שלנו?

מאת אור פלג

פסקה א כמה מספרי טלפון ותאריכים של ימי הולדת אתם זוכרים בעל פה? בעבר היינו צריכים לזכור מידע כזה כדי שנוכל להשתמש בו בחיי היום-יום. אבל כיום, בעקבות המהפכה הטכנולוגית, נראה מיותר לזכור פרטים כאלה. בימינו המידע הזה שמור במכשירים הדיגיטליים ואפשר לשלוף אותו בלחיצת כפתור. זוהי רק דוגמה אחת להשפעה של הטכנולוגיות החדשות על השימוש שלנו בזיכרון. בשנים האחרונות נוספה לטכנולוגיות אלה הבינה המלאכותית (AI), וגם היא משפיעה עלינו באותה הדרך: מצד אחד היא הופכת את החיים שלנו לנוחים וקלים יותר, אך מצד אחר יש חשש ששימוש רב בה יפגע ביכולת החשיבה שלנו.

פסקה ב לפי מחקר חדש, שבדק את הקשר בין שימוש בבינה המלאכותית לבין החשיבה הביקורתית (היכולת לשאול שאלות, לבדוק עובדות ולגבש עמדה עצמאית) בקרב אנשים מקבוצות גיל שונות ומרקע והשכלה מגוונים – יש סיבה לדאגה. התברר שככל שאנשים משתמשים יותר בבינה המלאכותית, כך קשה להם יותר לחשוב בצורה מעמיקה וביקורתית. עם זאת, נמצא כי אצל אנשים בעלי השכלה גבוהה הפגיעה בחשיבה הביקורתית קטנה יותר. מכאן אפשר להסיק שהשכלה היא מרכיב חשוב בשמירה על יכולת החשיבה הביקורתית של בני האדם. עוד נמצא כי אצל צעירים הפגיעה ביכולת החשיבה הביקורתית גדולה יותר לעומת מבוגרים, כנראה משום שהמבוגרים כבר פיתחו מיומנויות חשיבה לאורך שנות חייהם, ולכן יש להם יכולת חשיבה מבוססות.

פסקה ג הבינה המלאכותית מבצעת פעולות כמו איסוף מידע, עיבוד נתונים ופתרון בעיות, שבעבר עשה המוח האנושי בלבד. כך היא מצמצמת את המאמץ המחשבתי שנדרש מן האדם. בעקבות זאת עולות השאלות: האם מדובר בתופעה שלילית? האם בעולם שבו הבינה המלאכותית מסוגלת להגיע לתוצאות מדויקות ויעילות, לא יהיה עוד צורך להשתמש במוח האנושי באופן שהכרנו עד היום?

* מעובד על פי פלג, א' (יוני 2025). מה עושה הבינה המלאכותית למוח שלנו? אתר מכון דוידסון. אוחר מ־ <https://davidson.org.il>.

פסקה ד היתרון הגדול של הבינה המלאכותית הוא היכולת שלה לסרוק במהירות כמות עצומה של מידע באופן שבני אדם לא מסוגלים לעשות. אבל רק המוח האנושי מסוגל להבחין בין מידע רלוונטי לבין מידע מיותר או שגוי שהבינה המלאכותית מציגה לפעמים. כך למשל כשצריך לכתוב עבודות, אפשר להיעזר בבינה המלאכותית כדי לקבל במהירות מקורות מידע רבים או להעלות רעיונות ראשוניים. אבל אין תחליף למוח האנושי כדי להבין את נושא המחקר לעומק, להגדיר הגדרה מדויקת של שאלת המחקר, לנסח טיעונים משכנעים ולארגן את הטקסט במבנה הגיוני שתואם את מטרת הכתיבה. לכן אפשר להסיק שהדרך היעילה ביותר היא שילוב כוחות: הבינה המלאכותית תמצא כמות גדולה של מידע ותעבד אותו, ובני האדם יפעילו שיקול דעת ויעלו רעיונות יצירתיים שמבוססים על ידע וניסיון.

פסקה ה בניסוי שנערך באוניברסיטה בארצות הברית ביקשו מסטודנטים לכתוב עבודה באמצעות הבינה המלאכותית ולבדוק את התוצר שהתקבל. התברר שבכל העבודות היה מידע לא רלוונטי, והיו הפניות למקורות שאינם קיימים וציטוטים מזויפים. סטודנטים רבים הביעו חשש מחוסר היכולת של הבינה המלאכותית לחשוב באופן ביקורתי. סטודנטית אחת ניסחה זאת כך: "הבינה המלאכותית יודעת יותר מאיתנו, אבל היא טיפשה יותר מאיתנו". המסקנה היא ששימוש לא ביקורתי בבינה המלאכותית עלול להביא לתוצאות לא מספקות, לא אמינות ואף שגויות. מסקנה נוספת היא שיש למוח האנושי תפקיד חשוב בבדיקה של התוצרים שהבינה המלאכותית מספקת, והאחריות על החשיבה צריכה להישאר בידינו. במילים אחרות, עלינו לנהוג באחריות ולחשוב באופן ביקורתי על התוצרים שאנו מקבלים מן הבינה המלאכותית.

פסקה ו כיום נראה שאין דרך להימנע משימוש בבינה מלאכותית, אבל צריך להשתמש בה בזהירות ובחוכמה. המטרה היא לעזור לסטודנטים ולתלמידים לפתח את יכולות החשיבה שלהם, ולא לגרום להם להימנע ממאמץ מחשבתי. לכן בתי הספר והאוניברסיטאות צריכים ללמד את התלמידים והסטודנטים כיצד להשתמש בצורה נכונה וחכמה בכלי זה. כמו כן, חשוב שמוסדות החינוך יעדכנו את ההוראות שלהם ויקבעו כללים ברורים כדי למנוע שימוש פסול ולא הגון בבינה המלאכותית.

מאמר 2

האם הבינה המלאכותית פוגעת בהתפתחות המוח של בני הנוער?

מאת אבישי לוי

פסקה א הבינה המלאכותית שינתה את חיי הצעירים. הם נעזרים בה בלימודים, ביצירת תכנים חדשים ויש לה השפעה על הקשרים החברתיים שלהם. בצד היתרונות של הבינה המלאכותית, פסיכולוגים וחוקרי מוח מזהירים שהדור הצעיר עלול להעדיף פתרונות טכנולוגיים מהירים על פני התמודדות ולמידה עצמאית. למשל, תלמיד שמתקשה לפתור תרגיל במתמטיקה עלול לוותר על הניסיון לפתור את התרגיל בעצמו ולפנות מייד לאחד מכלי הבינה המלאכותית כדי שיציג לו את הפתרון. במשך הזמן בני הנוער עלולים אפילו לאבד את היכולת שלהם להתמודד עם אתגרים מורכבים. נוסף על כך החשיבה העצמאית, היצירתיות והיחסים החברתיים שלהם עלולים להיפגע. כבר היום מורים ואנשי חינוך מדווחים על ירידה במוטיבציה, התמכרות לטכנולוגיה וקשיי ריכוז בלמידה בכיתה.

פסקה ב מחקרים מראים ששימוש רב בכלי הבינה המלאכותית, כמו כלים ליצירת טקסטים, תמונות או סרטונים, עלול לגרום לירידה במיומנויות החשיבה העצמאית אצל המשתמשים, מפני שהמוח שלהם מתרגל להיות פעיל פחות. לדוגמה, תלמידים שנעזרים באופן קבוע במערכות חכמות לכתבת עבודות ולהכנת שיעורי בית מתרגלים לקבל במהירות תוצר מוכן במקום לחשוב לעומק, לשאול שאלות ולפתח רעיונות מקוריים.

פסקה ג באמצעות הבינה המלאכותית המשתמשים יכולים ליצור תוכן שקרי ומזויף, כמו סרטונים או טקסטים שנראים אמיתיים, אך למעשה הם מטעים ואינם נכונים. בני הנוער נחשפים ברשתות החברתיות לתכנים שקריים שנוצרו באמצעות הבינה המלאכותית, והם עלולים להאמין שהתכנים האלה משקפים את המציאות כיוון שהחשיבה הביקורתית שלהם עדיין מתפתחת. תופעות כמו חדשות כזב (פייק ניוז), סרטונים מזויפים ומידע שקרי, עלולות להשפיע על האופן שבו הצעירים מבינים את העולם וכן על הדעות ועל הערכים שהם מאמצים לעצמם.

פסקה ד השימוש הנרחב בבינה המלאכותית משפיע לא רק על תפיסת המציאות של בני הנוער, אלא גם על הדרך שבה הם מפתחים קשרים חברתיים ומתקשרים עם הסביבה. תקשורת עם בינה מלאכותית במקום יצירת קשרים עם בני נוער אחרים עלולה לפגוע במיומנויות חברתיות כמו הבנת רגשות של אחרים, שליטה עצמית ובניית מערכות יחסים תקינות.

* לוי, א' (יוני 2025). האם הבינה המלאכותית פוגעת בהתפתחות המוח של בני הנוער? אתר כיכר השבת. אוחר מ' www.kikar.co.il

פסקה ה לפי מחקרים, בני נוער שהבינה המלאכותית משמשת להם חבר וירטואלי עלולים להרגיש בדידות ואף לפתח בעיות נפשיות. למשל, כשנערה משתפת את ה"בוט החברתי"⁽¹⁾ בקשיים שיש לה במקום לדבר עם חברה אמיתית, היא אומנם עשויה להרגיש הקלה באותו רגע, אך לאחר מכן היא עלולה להרגיש בדידות. עם זאת, יש גם מי שמשתמשים בבינה המלאכותית כדי לכתוב יומן דיגיטלי אישי, לסדר את המחשבות ולהפחית מתח.

פסקה ו הבינה המלאכותית כאן כדי להישאר, אבל האחריות לשימוש נכון ובטוח בה היא שלנו. רק בעזרת חינוך לשימוש נכון בבינה המלאכותית נוכל להבטיח שהטכנולוגיה הזאת תעזור לצעירים ולא תשלוט בהם. לכן אחת ההמלצות של המומחים היא לחנך לאוריינות דיגיטלית, כלומר ללמד את הדור הצעיר איך להשתמש נכון במידע ובטכנולוגיה, להבין את המגבלות של הבינה המלאכותית ולפתח חשיבה ביקורתית.

(1) בוט חברתי הוא כלי בינה מלאכותית, שפועל ברשתות החברתיות ומחקה התנהגות אנושית.